

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

Glasilno za kmetijstvo in deželno kulturo.

Izdaja

c. kr. kmetijska družba štajerska.

Nemški uredjuje generalni tajnik
ces. svetovalec **Friderik Müller.**

Na slovensko prelaga
nadučitelj **Jožef Mešiček** v Sevnici.

Vsebina: Iz državnoželezniškega sveta. — Razne reči: Sirotkarstvo je treba v Avstriji preustrojiti. Pridelovanje češpelj v Bosni. Rezanje cepičev. Opravila v sadovnjaku ob zimskem času. Zatos gobčne in parkeljne kuge iz Nemčije v Avstrijo. Hlevogledi. Leskeče surovo maslo. Afera o ponarejanju vina. — Objave Raiffeisen: Raiffeisenova posojilna društva. — Uradne vesti. — Tržna poročila. — Naznanila.

Iz državnoželezniškega sveta.

Iz zapisnika seje državnoželezniškega sveta dne 30. novembra 1898 posnamemo, da je bil po nasvetu poročevalca brez debate sprejet predlog, ki ga je stavil zastopnik centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe štajerske, nadomestnik gospod Anton Walz, namreč: c. kr. železniško ministerstvo se naprosi, da postajo sv. Mihel c. kr. avstrijske državnoželeznične proge Leoben—Selzthal določi in uredi za živinonakladno in razkladno postajo.

Nadalje je gospod Walz predlagal: c. kr. državnoželezniško ministerstvo se naprosi, naj c. kr. priv. južnoželeznično družbo prisili, da promet osebnih vlakov št. 15a in 16a glavne proge Dunaj—Trst raztegne do Mürzzuschlaga. Ta predlog, ki sta ga predlagatelj in član gospod Franc Endres toplo priporočila, bil je v zmislu poročevalčevega nasveta železničnemu ministerstvu predložen v proučevanje.

Razne reči.

Sirotkarstvo je treba v Avstriji preustrojiti.

Ako človek na Kopenhagenskem zveznem nabrežju na oni strani, kjer je narejen nasip, ogleduje raznovrstno vozno blago, gotovo se bode začudil množini tamkaj nakopičenih sodov. Ne le ker je njih število veliko, temveč tudi ker njih zunanost in oblika po svoji ličnosti in snažnosti vzbuja pozornost. Ti, rekel bi skoraj, koketni sodi, šli bodo večinoma na daljno pot. Namenjeni so najprej in največ na Angležko, razpošiljajo pa se tudi v Avstralijo in južno-ameriške republike. Ako jemljemo v poštev vroče podnebje teh krajev, tedaj moramo osupniti nad vsebino sodov, zakaj to, kar je skritega za dogami, je surovo maslo, čisto, nepokvarjeno surovo maslo, ki je, kakor znano, hudi sovražnik ljubemu solncu in njegovim žarkom. Navzlic temu dospe kraj svoje namembe v najboljšemu stanju in doseže vedno večje cene nego vsi tamkajšnji domači izdelki, zakaj daje se mu dosti večja prednost pred onimi in se temu primerno tudi plačuje. Avstrijanec, ko se o tem dejstvu prepriča, in ki misli na žaltavo, grenko maslo, kakoršno se v njegovi domovini največ dobi, domneva si celo družbo izobraženih kmetovalcev, izomikanih tehnikov, pretkanih spekulantov kot podjetnike te kupčije

z maslom. Ta domneva pa je napačna, zakaj, če naprej poprašuje, bode izvedel, da prihaja vse maslo iz sirotkarnic kmetских zadrug, in da vsaka izmed tistih oddaja jednako izvrstno, brezmadežno blago.

Pri nas primanjkuje potrebnega navodila in primernega, modernega orodja.*)

Navodila pa in primernega orodja pa ne primanjkuje udom danskih zadrug. Temu dejstvu ter svoji pridnosti in spretnosti ima se zahvaliti danski kmetovalec, da izdelki njegovih sirotkaren zadostujejo ne le razvajenemu okusu njegovih deželanov, marveč tudi vsem zahtevkom v daljnih deželah.

„Skrajna snažnost!“ to je njegovo geslo, ki se ga vedno in povsod drži, v kravjem hlevu, pri molžnji, na kratko, pri vseh manipulacijah z mlekom. Njegov pečat se blišči na srebrosvetlih, dobro pocinjenih posodah za mleko, mlečna shramba, ki služi edino le za shranjevanje mleka in mlečnih izdelkov, ima dobro ventilacijo in lahko snažilna tla. Mleko stoji v kadi, ki je urejena za mrzlo vodo ali led. Shranjevanje ledu ne pro-

*) Pri tej priliki opozorimo posebno na delovanje našega deželnega potovalnega učitelja gospoda Martina Jelovškega in na njegova, z razkazovanjem združena predavanja o mlekarstvu. Uredništvo.

vzročna kmetovalcu velikih stroškov. Zloži ga na kupe, pokrije ga s slamo ali žagovino in celo leto ne trpi pomanjkanja potrebne te tvarine. Iz mlečnice posameznega zadruženika potuje mleko ali v naravnostno porabo ali se pa združno zbira in potem podela v sir in surovo maslo. V obeh slučajih treba je kmetovalcu mleko samo v nabiralnice pošiljati, ali kjer še takih ni, naravnost v centralo. Dostikrat vporablja se Kassis-ovo ravnanje, s katerim se trpežnost mleka po nekem sistemu zmrzovanja podaljša za veliko dni in tako se dosti olajšajo in pojednovijo vse manipulacije z mlekom.

Če se mleko od katerega zadruženika ne more naravnost prodajati in se le za izdelovanje masla in sira porablja, pri čemer pride zlasti prvo v poštev, tedaj dopušlja zadruženik navadno le smetano. Tako postopajo vsi tisti, katerim bi bilo mleko predaleč ali pretežavno voziti in ki sirotko doma lahko porabijo, bodisi za rejo in pitanje svinj ali odrejo telet, kar donša tudi lep dobiček.

Osrednja in nabiralna sirotkarna je torišče, ki mora donosnost zagotoviti. Natančnega popisa teh central tukaj ne bomo podali, omeniti pa je pač nepotrebno, da so kar najboljše uravnane in oskrbljene z izvrstnimi stroji, kakor Alfa-separatori, pripravami za Pasterizovanje i. dr., tako, da pride blago brezmadežno in dobro spravljeno v promet.

Razen malih kmetovalcev, ki pripadajo zadružni zvezi, je še

veliko število takih, in to so največ premožni, izobraženi kmetje, ki postopajo čisto samostojno. Maslo, ki ga izdelujejo, spečava se ne le doma, temveč pošilja se celo na Angležko in tamkaj prodaja z lepim dobičkom. Njihove sirotkarne vrejene so tako, kakor ona, katero je mlekarska zadruga v jubilejni razstavi pod imenom „kmetška sirotkarna“ postavila na ogled. Delnična družba „Alfa-Separator“ sestavila je vso opravo, katera se lahko pri taisti vsak čas naroči.

Kak dobiček pa donša napredek sirotkarstva baš malemu posestniku?

To prašanje je z ozirom na povedano vsekakor opravičeno. Odgovor na to pa more in sme vsakega prijatelja maloposestnikovega zadovoljiti, zakaj odkar so se ustanovile zadruge, vdomačili separatori, vpeljala umna sirotkarska opravila in vredila prodaja mleka, masla in sira, je blagostanje kmetov očitvidno naraščalo ter ojačila se davčna moč tako, da so eksekucije, ki so bile prej prav pogosto, zdaj le redke.

Ako še pristavimo, da se ceni vrednost leta 1897/98 iz Švedije in Danske na Angležko izvoženega masla na 4,571.409 šterlingov, in tukaj kakor v pojasnilo te številke omenimo, da je Alfa-Separator-družba v tem letu 28.000 separatorov spečala, tedaj je pač dokazano, da je poboljšba sirotkarstva za Švedijo in Dansko postala vir blagostanja.

Za Švedijo in Dansko, pravim. Zakaj pri nas se ta vir še ni odprl!

V naši Avstriji, v deželi z najlepšimi planinskimi pašniki, cve-točo živinorejo, najbujnišimi dolin-skimi travniki še zaloga masla nikakor ne zadošča potrebi velikih mest, o izvozu pa kar ne govo-rimo. In vender tudi razumnost in pridnost avstrijskega kmeta ni manja kakor pri katerem drugem ljudstvu, ter povzdignili so se baš iz kmetijskega stanu možje, ki so mu v največo čast. Ne, napaka tiči kje drugje. To je nezaupnost napram vsaki novoti, nevolja napram združenemu postopanju, slabost, vse le pri starem pustiti, ki zapreči vsak napredek, se protivi vsaki zboljššavi. Te zapreke odstraniti, zastarele predsodke s po-ukom in vzgledom iztrebiti, vzbujati čilo podjetnost, to je težavna, ali lepa in hvalevredna naloga vseh poklicanih krogov.

Stroka sirotkarstva odpira tej nalogi prostrano torišče, ona je gotovo podlaga k zboljššavi kmeto-vavskega položaja. Kedar bo raz-umevanje o tem med malopo-sestniki splošno, potem je upati, da se jim zboljšša blagostanje, kar je tako zelo potrebno in zaželeno. Žal, da se je za to razumevanje še zelo malo zgodilo. Kako ko-ristno delujejo sirotkarske in pol-jedelske šole in kako pičlo je njih število v razmerju s tem, kar se zahteva. Kake sijajne uspehe imela so predavanja o sirotkarstvu in dotična razkazovanja, ali deset-kratno bi se morala pomnožiti, da bi približno ustrezala zahtevkom. Zares, taka predavanja so potrebna, zakaj njih namen ni samo pouče-

vati, temveč tudi dramiti avstrij-skega kmeta iz starokopitnosti, da postane deležen naprednega gi-banja, katero se je polastilo nje-govih stanovskih tovarišev na Šved-skem in Danskem in v novejšem času tudi na Nemškem.

Kmetski stan v tem prizade-vanju podpirati bi ne bilo tako težavno. Ustanové se naj v vsakem okrožju ali, kakšna je pač razdalja dežele, v primerno velikem okraju sirotkarske šole, v katerih se bodo z ozirom na zaželen smoter pri-rejali poluletni ali večtedenski tečaji. Najprimerniše dale bi se tiste zdru-žiti z gospodarskimi šolami, kojih res blagonosno delovanje se je že mnogokrat, tako n. pr. na Morav-skem izkazalo. Ali kaj pomagajo vsi načrti, vsi projekti, vse lepe besede! Za njih vresničbo nedo-staje najvažnejšega činitelja, in to je: denar! Denarja za nas kmeto-valce! Smešne sanje! Kmetijstvu se le prav skopo deli vzpodbuja in podpora. Ali se to ne pravi, korenino državnega gospodarstva pustiti da usahne? Ali bi ne bilo veliko bolje in za blaginjo države koristniše, kmetijskemu stanu deliti zadostno podporo, da mu bode omogočeno, pridobivati si ono znanje, ki mu je potrebno, da za-more svoj poklic izvrševati današ-njim zahtevkom primerno?

Seveda bi ustanovitev poprej omenjenih sirotkarskih šol še ne zadostovala. Prirejati bi se morala redna predavanja o živinoreji, mle-karstvu in pridelovanju krme, pa ne samo kakor dosle od malega števila potovalnih učiteljev, temveč

bolj pogosto in na tako urejen način, da bode vsem kmetovalcem v deželi omogočeno, vdeležiti se takih predavanj, ne da bi jim bilo treba daleč hoditi. Samoumevno je, da je na uresničenje teh načrtov upati le s pomočjo države. Ta naj bi ustanovila državni zavod, v katerem bi zadobili vsi tisti, ki se hočejo posvetiti temu poklicu, priložnost, izučiti se za potovalne učitelje in voditelje sirotkarnic. V ta namen bi moral državni zavod imeti razen vzgledne sirotkarnice, združene z vzgledno pristavo, dovolj zemljišča v prirejanje praktičnih tečajev za pridelovanje krme. Po naših konzulatih in poslanstvih naj bi se potem začelo izvažanje surovega masla, sira ter zgoščenega in zmrzlega mleka, kmetovalca pa bi bilo takega ravnanja priučiti in mu po-

deliti v to potrebno pomoč. Seveda bi se morala potem tudi organizacija našega vnanjega zastopanja popolnoma predrugačiti. Živa potreba je dandanašnji, da se našim pridelkom odpre prodajališče. Ob enem pa je tudi treba naše kmetško ljudstvo poučiti, kako naj ravna, da si pridobi nova prodajališča. Mi pa imamo pravico in dolžnost, to zahtevati in tirjati podpore, ki je za nas postala životna potreba. Upajmo, da bode prišlo do tega, da se bode poljedelstvo in kmetijski stan spoštoval in gojil kot temelj države. Ta temelj pa se bode potem izkazal tudi dovolj trdnega, vzdržati marsikaj majavega, obvarovati marsikaj obstojčevega, in bo dokazal, da vsaka žrtev za koristno stvar obrodi najlepši sad.

Pridelovanje češpelj v Bosni.

Na lanski jesenski sadni razstavi na Dunaju odlikovale so se posebno bosenske češplje deželno erarne sadjarske in vinarske postaje v Derventu, ki so bile vložene v zaboje, škatlje in sode.

Kazale so te češplje vse prednosti francoskega pridelka in se odlikovale še s tem, da so imele znatno več naravnega sladkorja v sebi.

Čudno je le, kako na tihem se v Bosni pospešuje kmetijstvo. Približno dvestotisoč češpljevih dreves se je zadnja leta na novo posadilo.

Še bolj zanimivo — gotovo po-

snemanja vredno — je dejstvo, da gosenice, ki v Slavoniji in Srbiji uničijo cele letine, v Bosni ne morejo napraviti kvara. Da bosenska vlada ve to nadlogo odvracati, je nje zasluga, ki se ne more dovolj pohvaliti. Gosenicam se vselej boj napove in, kar je tudi pravilno, pa se zmerom ne zgodi, zares tudi izvede. Vsi uradi in oblastva, šole in žandarmerija, kmetovalci in gozdarji morajo pomagati, da se gosenice zatró. Nerazumnost mnogih posestnikov se mora oblastvenemu pritisku upogniti; škarje za gosenice delé oblastva brezplačno.

Vlada, ki ima izborne strokovnjake na svoji strani, pa je tudi glede izkoriščevanja neizrečeno veliko storila. Po storjenem proučevanju na Francoskem odločila se je za sušilne priprave Cazeville-Sacon. Naročilo se je najprej deset takih priprav, katere je izumnik Mr. Cazeville sam postavil, sušenje je vodil Francoz Mr. Soubeyron izvrševali so pa tisto nekteri izurjeni francoski sušivci. Ko so prvi poskusi obetali dober uspeh, naro-

čila je vlada večje število francoskih sušilnih priprav, katere so se na deželne troške nakupile, potem pa občinam ali vrtnim posestnikom oddale proti odplačevanju na obroke.

To temeljito pomaganje poljedelski panogi zasluži tudi na Štajerskem v marsikaterem slučaju, da se posnema, in dokazuje, da je včasih hitra reforma uspesniša, nego polahno, počasno postopanje.
Löschnig.

Rezanje cepičev.

Pri tem važnem delu, ki velja razmnoževanju naših dragocenih kupčijskih in gospodarskih sadnih vrst, pazi se naj na sledeča pravila:

1. Cepiče je rezati vselej zarano, predno je drevo muževno, torej po toplejšem srednjem in spodnjem Štajerskem januarja — februarja, na mrzlejšem gornjem Štajerskem pa februarja — marcija; tako je treba tudi cepiče na koščičastem sadju, ki bolj rano odganja, poprej rezati, nego na pozneje brstečem peškatem sadju.

2. Cepiči se naj režejo le s takih dreves, kojih vrsta ali sorta je nam dobro znana, to pravilo velja zlasti za pomnoževanje v drevesnici! Za cepljenje v drevesnici, kakor tudi za precepljevanje večih dreves porablja se naj posebno le cepiči dragocenih kupčijskih jabolok, kakor štajerskega mošanceljna, kanadske rejnete, ananas-rejnete, rumenega beleflera, zlate parmene i. dr. poleg dobrih, preskušanih gospodarskih jabolok,

kakor tudi dolgo trpečih zimskih namiznih hrušek, kakor zimske tehantovke, Hartenpontove zimske maslenke, olivirke de Serres i. dr. in dobrih moštnih hrušek.

3. Kakor se razume samo ob sebi mora se skrbeti, da se dobé cepiči s takih maternih dreves, ki nam ugajajo v vsakem oziru. Ta materna drevesa morajo biti v prvi vrsti zdrava in bujne rasti ter izredno plodovita. S cepljenjem se namreč ne le sorta razmnožuje, temveč tudi druge lastnosti maternega drevesa, torej tudi njegova večja ali manjša plodovitost se prenese na mladi porastek. Z bolanih, grintavih in rakovih, kakor sploh slabotnih dreves z nepovoljno plodovitostjo in ne dovolj dobrim in lepim sadjem ne smejo se rezati cepiči. Ako bi se strogo pazilo na to pravilo, bi se zabranilo tako pogostno izprevrščanje marsikaterere sorte, kakor se to pri našem štajerskem zimskem mošancelju večkrat opazuje.

4. Za cepiče morajo se vselej porezati zdrave in čvrste mladike prejšnjega leta v zgornjem delu krone in imeti morajo zdrave popke. Hobotki rabijo se naj le v skrajni sili v njih srednjem delu in samo takrat, če imajo popolne popke.

5. Tako dobljeni cepiči zvežejo se potem v snopiče po 20 do 30 šibic skupaj, njih sorta pa se označuje s tablico.

6. Te snopiče spravimo potem v hladne kleti, kjer jih s spodnjim koncem zakopljemo po 10 do 20 cm globoko v dovolj vlažno, peščeno prst in jih nadalje varujemo suše, miši in podgan do njih porabe. Ako ob rezanju cepičev tla niso

zmrzla, tedaj tiste v toplejšem spodnjem in srednjem Štajerju tudi smemo zakopati na severni strani dreves ali ob kakem plotu in zidu tako, kakor je bilo poprej povedano, in jih zavarujemo proti zajedjemu zobu s smrečjem.

Dostavimo še, da je treba cepiče, ki so posuti s črnimi, smodniku podobnimi jajčeki listnih uši ali z listnimi ušicami, dobro očistiti na ta način, da jih umijemo in okrtavimo, porabljaajoč pri tem 1⁰/₁₀no raztopino mazavega mila in mrčesnega praška, ali raztopino tobačnega izlečka, ali Nesslerjevo tinkturo, mladike pa, ki so pegave od fusikladija, je najbolje zavreči.

Koloman Grössbauer.

Opravila v sadovnjaku ob zimskem času.

Za to dobo nenavadno toplo vreme marljivemu sadjarju ne da mirovati; kar venkaj ga vleče opravljat važna dela na svojem drevju in pripravljat ga za pomlad.

Ozreti se je najprej na drevesa, ki že rodijo, mlajša in starejša, pri katerih je nujno potrebno, da se jih izčisti! Odžagati je treba najprej vse suhe in one veje, ki rastejo v krono, ki se križajo in drgnejo, kakor tudi hobotke (vodne poganjke); dalje se izrežejo vse pregosto stoječe in rakove, kakor tudi z omelo (limom) obraščene veje, dočim se navzdol viseče veje ali čisto odstranijo ali skrajšajo do navzgor obrnjenih delov. Le kedar gre za to, da se praznine v kroni popolnijo, smejo se v ta namen puščati močni hobotki. Veje se

morajo vselej gladko odrezati, in sicer pošev proti vejni rami, ne da bi se pustil štrkelj. Rane je treba ob robu pogladiti z ostrim nožem in potem, če imajo premera 4 cm in več, pomazati s toplim premogovim kotranom, da les ne trohni in da se ne napravijo luknje. V deblu in vejah pa se že nahajajoče luknje napolnijo naposled s peskom ali pepelom in opečnimi kosci in povrh pokrijejo z deščicami ter zamažejo s cementom ali mortom.

Na to se naj drevesa osnažijo stare skorje, mahú in lišaja, ki se ostrže in oščeti na razgrnjene rjuhe ali plahte ter potem ta šara pobere in sežge, ter tako pokonča marsikateri jabolčni cvetodér poleg drugih rilčkarjev in njih zalege.

Tako očiščena drevesa se naposled pomažejo gori do krone z apnico, viši mahati deli v kroni pa z apnico poškropijo, da se dobé gladkokožnata nemahata debla in veje, ter da se odvrča ozeba.

Pri novo sajenih jablanah in hruškah je posebno gledati na to, da se vzgoji lep, močen vrh, ki bo mogel kljubovati snegu in vetrovom. To se bo doseglo z umno rezatvijo, s katero pa je treba bolj vzgajati in uravnnavati, nego močno skrajševati. Prej omenjeni vrh obstoji iz srednje veje, katero je treba kot podaljšek debla skrbno vzgajati skozi krono, in iz treh vretenec, ki rastejo iz debla in srednje veje. Vsako tako vretenca ima zopet najmanj 3, k večjemu pa 6 vrtelasto razpostavljenih stranskih vej, vretenca pa stoje 60 cm narazen drugo vrh drugoga. Spodnje, pravo vretenca vzgoji se že v drevesnici. Drugo in tretje vretenca vzgojiti mora sadjar s tem, da srednjo vejo ali tako imenovano glavno voditeljico v primerni višini skrajšuje, tu se reže na oko, ki stoji nad zadnjo krivotino. Ako v kroni ni glavne voditeljice, mora se pripravna stranska veja v krono pripogniti in privezati ali podpreti z razporo. Podaljški stranskih vej, tako zvane voditeljice, odrežejo se potem za dlan niže nego glavna voditeljica, pri jablanah v okroglo, pri hruškah v piramidno obliko na vun stoječa očesa; pri tem je še gledati na to, da se krepkejše voditeljice režejo bolj na kratko, slabejše pa se puste daljše ali se sploh nič ne skrajšajo.

Viseče voditeljice se ali kviško privežejo ali pa skrajšajo na zgoraj stoječa očesa. Navznotraj stoječe stranske mladike se odstranijo, na stran in vunkaj rastoče pa se skrajšajo približno na 1 dm in prek. Puščati pa je vse slabe sadne mladike in kratke sadne poganjke s pernimi in evetnimi popki (brsti). Ko se skrajšujejo voditeljice, pustiti se mora nad popkem štrkelj, k večjemu 1 cm dolg, da se popek ne izsuši in da napravi lepo voditeljico; ti štrklji se po leti ali pa ob drugoletni rezatvi gladko odvzemejo. — Tista drevesca pa, ki slabo rastejo, oziroma, na katerih voditeljice niso dosegle za vretenca potrebne višine, se ne obrežejo, marveč uravnajo se le stranske mladike in odstrani, kar je nepotrebna. Vse vejne dele in mladike, ki ob rezatvi do cela odpadajo, treba je gladko odstraniti, nastale rane pogladiti in večje izmed njih pomazati z drevesnim voskom. Pri piramidnih, češpljevih in slivovih drevesih sme biti razdalja vretenec manjša = 40 cm. Črešnjeva drevesa narejajo sama prav lepa vretenca, tu je treba le snažiti in uravnnavati, orehe pa ne obrezujemo.

Pri Ivanovem grozdjiču (ribez) in kosmulji (agras) odstrani se ves stari prazni les, daljše voditeljice in stranski poganjki pa se skrajšajo za tretjino, dočim se mladi, iz zemlje prirastli, slabotni in nepotrebni hobotki izrežejo, pripravne poganjke pa, katere pustimo za pomlajenje, skrajšamo za polovico, da se potem obložijo s sadnim lesom.

Pri malinah se mora lanski suhi les, ki se lahko pozna po njegovih razrastkih, tikoma tal odstraniti, od mladih porastkov pa se izbere najkrepkejših 3 do 6 poganjkov za zarodek, katere zgoraj, ko se kriviti začno, pristrižemo.

Samoumevno je, da se zdaj lahko navozi hlevski gnoj ali tekoči gnoj na grede jagodičja, ako se to ni zgodilo že v jeseni.

Dalje naj se ne zamudi zdaj, ko je drevje golo, pridno pokončevati krvavo uš, ker se je to jesen po nekterih krajih prikazala v veliki množini. Veča, močno ušiva drevesa je najbolje kar pomladiti in ostale dele vej in debla dobro osnažiti in oščetiti, mesta pa, kjer so sedele uši, se dobro namažejo z mešanico od 1 dela petroleja in 4 delov vode, katero je treba vselej dobro premešati, ali pa z 1°/₀no raztopino maza-vega mila in mrčesnega praška. To velja tudi o drevesih, ki so bila lansko leto močno napadena od listnih uši; ko smo veje močno

skrajšali, pomazemo ostale dele v kroni z eno izmed omenjenih raztopin, da se zatrejo smodniku podobna jajčika listnih uši.

Potrebno je nadalje tudi odrezavati in požigati goseničja gnezdišča glogovega belina in zlatoritke, katerih je letos mnogo videti po drevju, tako kakor jajčnih obročkov prsteničarja, ki jih je treba tudi odluščiti, zabranijo pa se naj v prihodnje tudi poškodbe od zajčjega zoba s priličnimi in cenimi varnostnimi koši, katere je Schreiber učil izdelovati.

Pravi čas je zdaj posekati stara razpadla drevesa, ki so tudi gnezdišča vrbovega zavrtača, in pripraviti jame za drevesa. Ker je zdaj dovolj časa za taka dela, je lahko te jame izkopati dovolj velike in sicer za jablane, hruške in piramidna drevesa 2 m široke in 60 cm globoke in za črešnje, slive in češplje 1 do 1.20 m široke in 50 cm globoke, pri tem je ločiti dobro prst od slabe.

Koloman Grössbauer.

Zatros gobčne in parkeljne kuge iz Nemčije v Avstrijo.

Navzlic temu, da primanjkuje na Nemškem kralne živine, vender ne odpre Nemčija meje za prevajanje živine iz Avstrije, ker se bojda boji, da bi se iz Avstrije zatrosila gobčna in parkeljna kuga. Zanimiv je tedaj ta-le prigodek, ki se je ravnokar pripetil na Štajerskem. Štajerska je bila zdaj, kar se tiče goveje živine, brez kužne bolezni, toda pred kratkem prikazala se je v neki občini okraja Gröbming

gobčna in parkeljna kuga. S tujo živino se bolezen ni zatrosila. Ko se je pa zasledoval vzrok bolezni, prišlo je na dan, da je posestnik okuženega hleva nekaj dni poprej, ko se je bolezen pojavila, sprejel v svojo službo za živino hlapca, kateri je prišel naravnost iz Bavarskega in je tam služil v hlevu, v kojem je razsajala gobčna in parkeljna kuga. Torej imamo pred seboj slučaj, da se je zanesla kužna

bolezen iz Nemčije v Avstrijo, četudi ne s prevažanjem živine, vendar pa po človeku, ki je s svojo obleko prinesel kužno snov k nam. Treba je torej previdnosti, ko

sprejemljemo v službo posle iz oddaljenih krajev, da se na tak način boleznim ne zatrosijo.

Störck.

Hlevogledi.

Živinorejsko društvo Gross-Umstadt v veliki vojvodini Hesenski priredilo je nedavno prvo ogledovanje hlevov s premovanjem. Pregledovalo se je: 1. Stan, razdelitev prostora in prezračevanje hleva, 2. priprave za krmljenje, 3. ravnanje z gnojem, 4. načrt in primernost živinorejnega načina, 5. skrb za kožo in strežba živini v hlevu, 6. krmljenje, strežba in razpostava mlade živine in 7. vkupni vtis. Izid je bil prav povoljen, razdelilo se je 11 častnih diplom

in 31 daril, obstoječih iz vrednostnih reči.

Prigodilo se je že, da so se v nekterih krajih tudi v Renski pokrajini dajale premije za izborna vredba hlevov, ali ogledovanje hlevov, kakoršno je bilo gori omenjeno, priredilo se je prvokrat. Z veseljem bi morali pozdraviti, ko bi se tudi po drugod te ideje poprijeli, ker se ji velika važnost za zboljšanje strežbe in reje živine ne more odrekati.

Leskeče surovo maslo.

Na Angležkem videti je v prodajalnicah, kjer se prodajajo živila, neko maslo v gručah, ki je nenavadne zunanosti. Ljudem, ki stvari ne poznajo, se bode tako maslo sumljivo zdelo, povrh se namreč leskeče, in je tako, kakor da bi bilo prevlečeno z osteklino. Dali so mu ime „lakirano maslo“, „pokosteno maslo“, „ostekleno maslo“. Skrivnost izdelovanja takega masla je, kakor poroča „Landw. Ztg. für Canada“, sledeča: Najprej se maslo dobro opere, na gruče običajne oblike razdeli in potem v ledenici hrani.

Raztopi se potem za obilno žlico belega sladkorja v vodi in razgreje raztopina. Na prtu ležeče maslo se potem s pomočjo mehkega čepiča naglo pomaže z vročo sladkorno raztopino. Vsled gorkote te raztopine se pri tem maslo povrh nekoliko raztali in s tisto spoji v nekak steklenast in leskeč pokost. Čisto naravno je, da pripomore ta povlaka, ker je zrak ne podre, da se maslo ohrani dlje časa presno in dobi okus, kateri zaužitnikom, zlasti otrokom zelo ugaja.

(„Hildesh. Molk. Ztg.“)

Afera o ponarejanju vina.

Budimpešta, dne 10. januarja. | interpelacijam v državnem zboru. Policijsko oblastvo izreklo je danes | Predstojnika tvrdke, Adolfin Mihael rzsodbo v aferi o ponarejanju | Engel, obsojena sta na mesec dni vina izvozne tvrdke Engel & Comp. | zapora in vsak na 300 gld. de- v Pečuhu, ki je dala povod tudi | narne globe.

Objave Raiffeisen.

Raiffeisenova posojilna društva.

Dne 11. septembra 1898 ustano- | vilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Muravi, kjer je društvu pristopilo 40 posestnikov in obrt- | nikov.

Društveni okoliš obsega selski | občini Murau in Stallbaum.

Društveno načelstvo sestoji iz | 7 članov, načelnik je gospod Franc Vasold, gostilničar in medičar v Muravi, nadzorno svetovalstvo iz | 9 oseb pod predsedstvom gospoda Karola Gasteiger, lekarnarja v Muravi.

Za knjigovodjo in blagajničarja | volil je zbor gosp. Jurija Waloher, posestnika v Muravi.

Pristopnine plača vsak društ- | venik 2 gld., za vsak opravljeni delež 12 gld.

Statistika: a) Najviši znesek | za hranilne vloge 3000 gld., b) naj- manjša hranilna vloga 1 gld., c) naj- | večje posojilo 500 gld., eventualno 1000 gld., d) največa vsota izposojil | 3000 gld., e) obrestno merilo za hranilne vloge 4 %, f) obrestno | merilo za posojila 5 %, g) začasna brezobrestnost opravljenih deležev, | h) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrep- | pal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Uradne vesti.

Prodaja otrobov in mekin.

Vsled ukaza c. in kr. državnega vojnega | ministerstva odd. 12, št. 144, z dne 17. janu- | arja 1899 prodajati je od 19. januarja t. l. pri- | čenši pri vojaških oskrbovalnicah tuoradnega področja se nahajajoče množine otrobov z meki- | nami po nastopnih, od c. in kr. državnega voj- | nega ministerstva določenih poprečnih cenah za | meterski cent, in sicer v Gradcu po 4 gld. 39 kr. (štiri goldinarje trideset in devet krajcarjev), v | Mariboru po 4 gld. 34 kr. (štiri goldinarje tri- | deset in štiri krajcarje), in v Celovcu po | 5 gld. 15 kr. (pet goldinarjev petnajst kraj- | carjev.)

I z k a z

o živinokuznih boleznih, ki so vladale, oziroma ponehale na Štajerskem v poročevalni dobi od 3. do 10. februarja 1899.

Vlada: 1. Gobčna in parkeljna kuga v občini Aich (2 hleva), okraj Gröbming.

2. Vranični prisad pri govedih v občini Rohrbach pri Waltersdorfu (1 hlev), okraj Hartberg.

3. Garje ovac v občini Mozirje (1 hlev) v celjskem okraju.

4. Mehurčkasti izpuščaj na spolovilih plemenih goved v občini Frankolovo v celjskem okraju.

5. Svinjska kuga v občinah Eggendorf (1 hlev) v okraju okolica Gradec; Pobrež (1 hlev) v

mariborskem okraju; Kozje (3 hlevi) in Zakot (2 hleva) v brežiškem okraju.

Ponehal je: 1. Vranični prisad pri govedih v občini Pitschgau v okraju Lonč (Deutschlandsberg).

2. Smrkelj pri konjih v občini Spodnja Polskava v mariborskem okraju.

3. Svinjska kuga v občini Voitsberg v okraju Voitsberg.

V Gradcu, dne 11. februarja 1899.

Razglas.

C. kr. državna žrebčarna v Piber-u potrebuje to leto 1300 meterskih centov krmnega ovsja najboljše kakovosti. Oves mora biti brez duha, suh in čist, brez prahu in drugega semena in mora tehtati najmanj 45 kilogramov. Nakupi se pod roko in za kupno ceno vzame se poprečna tržna cena Graškega tedenskega trga. Doposlati se mora oves v vrečah z 51 kilogrami, od česar se 1 kilogram zaračuna za vrečo; obrok za oddajo določi se do konca

marcija. Pri nakupovanju se ozir jemlje v prvi vrsti na kmetijska društva in zadruge. Ravnateljstvu žrebčarne naznaniti je cene za meterski cent loke kolodvor Oberdorf II., kakor tudi oddajno množino ob pošiljavi vzorca. Zalagateljem depošljejo se po sklepu kupčije vojaški vozni listi, s kojimi se vozina dosti zniža. Izplača pa se oves, ko se je brez zadržka prevzel, pri žrebčarni blagajni proti pobotnici, kolekovani po lestvici II.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo

od 8. do 14. februarja 1899.

Govedina, 50 kil živa teža gld. 14 50 do 15 50; teletina 58—80 kr.; svinjetina 60—80 kr.; špeh sveži 64—76 kr.; po-vojeni 60—76 kr.; surovo maslo gld. — 80 do 1 40; goveje maslo gld. — 90 do 1 20; žmavec 64—72 kr. za 1 kilo.

Sejm za seno in slamo od 30. januarja do 4. februarja 1899. Na 60 vozeh bilo je 508 meterskih centov sena in na 22 vozeh 189 meterskih centov razne slame. Bil je slabeje obiskan kakor pretečeni teden. Seno, sladko gld. 2 70 do gld. 3 10, kislo gld. 2 70 do gld. 3 —. Ržena slama gld. 1 80 do gld. 2 10, pšenična slama gld. 1 80 do gld. 2 —, prosena slama gld. — — do gld. — —

Živinski sejm bil je dne 9. in 10. februarja 1899. Prignali so 464 volov, 81 bikov, 383 krav, 67 živih, 797 zaklanih telet, 1905 svinj, 71 glav drobnice, 142 konj.

Prodali so na Spodnje Avstrijsko: — vola, 15 bikov, 32 krav; v gorenji Štajer: 27 volov, 4 bike, 24 krav, — teleta; na Predarlško: 5 volov, 20 bikov, 25 krav, — telet; na Nemško: 20 volov, 11 bikov, 18 krav; na Švicarsko: 17 volov, — bikov; na Solnograško: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogersko: — volov; na Češko: — volov.

Hmelj.

50 kilogr. Blago Žateško mestno 1898 125—135 gld., deželno (okrajno) 125—135 gld., deželno (okrožno) 115—125 gld.; Ošavsko rudeče 100—115 gld., zeleno 80—85 gld.

Tržne cene na Štajerskem, drugod v Avstriji in na Ogerskem.

Mesto	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruza	Proso	Ajda	Bob	Seno	Slama za posteljo	Slama za nastel	Slama za klajo	Slama sploh
	za 100 kil												
	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.
Celje	9 50	6 50	7 —	8 —	5 50	6 —	7 50	6 —	4 —	3 —	2 80	—	—
Ormož	10 95	8 95	7 90	7 25	6 20	8 85	6 75	10 50	2 95	2 90	1 95	1 50	—
Gradec	10 50	8 50	8 —	7 —	6 50	—	—	—	3 —	2 20	1 19	—	—
Ljubno	9 96	8 —	6 60	6 30	6 40	—	8 —	10 —	2 20	2 40	1 40	—	—
Maribor	9 50	7 50	6 —	6 —	5 50	5 50	7 50	7 50	2 20	2 40	1 50	—	—
Ptuj	10 —	8 75	7 50	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gmunden	10 —	9 —	7 —	6 75	6 49	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	10 80	8 80	8 —	6 50	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana	9 20	8 —	7 —	6 10	5 80	—	—	—	—	—	—	—	—
Linč	9 74	8 02	—	5 86	4 80	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapešt	10 10	8 20	8 75	6 60	6 05	—	—	—	—	—	—	—	—
Praga	9 49	8 14	—	6 88	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Salcburg	9 30	8 30	7 30	6 40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vels	9 58	8 17	—	6 13	5 08	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Senjmi na Štajerskem.

Brez zvezdice so navedeni letni sejmi za blago, z eno zvezdico (*) so živinski sejmi, z dvema zvezdicama (**) sejmi za blago in živino.

Dne 27. februarja: Ilz** v okr. Fürstenfeld; Poljčane** v slovensko bistriškem okr.; Veliki sv. Florijan** v okr. Lonč (Deutschlandsberg).

Dne 28. februarja: Maribor, levi Dravski breg.

Dne 1. marcija: Lučane (senjem z drobnico) v arvežkem okr.; Wolfsberg** v lipniškem okr.; Planina* v sevniškem okr.; Imeno (senjem s ščetinarji) v kozjanskem okr.; Marenberg.

Dne 2. marcija: Vransko**; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi in konji).

Dne 3. marcija: Vransko**; Oplotnica** v konjiškem okr.; Lučane** v arvežkem okr.; Rače (letni, živinski in konjski senjem) v mariborskem okraju; Spodnja Polskava (svinjski senjem) v slovensko bistriškem okr.

Dne 4. marcija: Poljčane (senjem s ščetinarji) v mariborskem okr.; Breitenbrunn* v okr. Vorau; Brežice (svinjski senjem).

Dne 6. marcija: Fürstenfeld**; Schladming**; Tilmič** v lipniškem okr.; sv. Peter pod sv. gorami** v kozjanskem okr.; mesto Maribor, levi Dravski breg (senjem z govedi in konji).

Dne 7. marcija: Kapfenstein** v okraju Fehring; Murava*; Neumarkt*; Radgona*; Birkfeld**.

Dne 8. marcija: Vitanje** v konjiškem okr.; Judenburg*; Unzmarkt** v okr. Judenburg; sv. Stefan** v okraju Leoben; Pilštanj** v kozjanskem okr.; Imeno (senjem s ščetinarji) v kozjanskem okr.; Celje**; Gleinstetten* v arvežkem okraju.

Dovolitve senjmov.

Občini Gleinstätten v političnem okraju lipniškem se je privolilo, da prireja dva nova živalska senjma, in sicer dne

8. marca in 2. avgusta vsakega leta, oziroma če bi bila ob teh dneh nedelja ali praznik, pa sledeči delovnik.

<p>Naznanila sprejmejo se v pisarni a. kr. kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 3.</p>	<p>Naznanila.</p>	<p>Cene: 1/4 stran gl'd. 12-40, 1/2 strani gl'd. 6-20. 1/4 strani gl'd. 8-10, 1/8 strani gl'd. 1-50. 1/16 strani gl'd. —70.</p>
---	--------------------------	--

Častna diploma Gradec. ★ I. drž. nagrada Gradec.

Umetni gnoj vsake vrste

z jamčeno vsebino,

zlasti za vinograde, v katerih so se dosegli velikanski uspehi, dalje za žito, sadjarstvo in travništvu, kakor: kostne mlevke superfosfat, kostne mlevke bifosfat, kostna mlevka, žveplokisl amonijak, žveplokisl kali, rožena mlevka itd., o katerih izvrstnem učinku je mnogo potrdil na vpogled, razpošilja po najnižjih dnevnikih cenah

Podewils-ova tovarna fekalekstraktov

→ v Gradcu. ←

Navod o porabi in ceniki brezplačno.

Klajno koščeno moko

s 71—72% fosforokislega apna proti lomnosti kosti i. dr. razpošilja dober kup

Podewils-ova tovarna fekalekstraktov v Gradcu.

Navod o porabi in ceniki gratis in franko.

Oddaja ovac.

Jezerski ovni in plemenske ovce, enoletne, po 10 gl'd. komad so za oddati. Kdor jih želi, naj piše semkaj in priloži dotični znesek.

V Gradcu, dne 20. oktobra 1898.

Centralni odbor kmetijske družbe štajerske.

Pomlad se bliža

velika noč ni več daleč, tu se marsikateremu poljedelcu vsiluje vprašanje:

Kje najbolje kupim seme za pomladno setev?

Za pomladno setev je najboljši

rumeni velikanski semenski oves „najzgodnjiš july“.

Najsijajniši dokaz, da se je izmed vseh vrst ovsu ta najboljšje obnesla, ki se prideluje v okrajih bavarske Šumave (Waldgebirge) podaje leto 1893, ki je obrodilo zelo malo krme, kakor tudi moka leta 1894—97, zakaj navzlic neugodnemu vremenu dosegli so se **30- do 40kratni pridelki** in še prek. Izredna plodovitost tega ovsu pripisovati se mora njegovi domovini v najvišji in najmrzlejši leži bavarske Šumave (500—1000 m višine), radi tega zraste tudi v slabi zemlji in celo po pomladnih mrazovih tudi v subih letih 1-70 do 2 m visok in nosi na svojih močnih bilkah pogosto 80—100 klaskov. Že zaradi odličnih lastnosti (popolna odpornost napram mrzli mokroti in bogata rast tudi ob najredkejši setvi) naj bi noben poljedelec ne zamudil nasejati tega, od poljedelskih veljakov priporočena, tedaj kar neprecenljivega in najplemenitejšega ovsu.

Od sijajnih izpričeval, ki so mi v ogromnem številu došla iz vseh delov Nemčije, celó iz Amerike, Rusije, Francije in Švice, pošiljam prepise gratis in franko poleg vzorca. Ta velikanski rani oves razpošiljam odtod v pravi, kaljivi in najtežji kakovosti in zanesljivo najlepše, dvakrat očiščen s patentovanim trijerjem, 50 kg za M. 14.—, 10 q M. 13.—, 5 kg (poštno vrečico) za poskus M. 1-70 proti povzetju. Rihard Fürst-ovo velikansko semensko poletno rž q po M. 16.—, 5 kg (poštna vrečica) M. 2.—; Rihard Fürst-ovo velikansko semensko poletno pšenico q po M. 18.—, 5 kg (poštna vrečica) 2 M. Radi ogromnih naročil se lansko leto ni moglo vsem ustreči, zato se naj takoj zdaj naročuje. Železnično postajo, prosim, natančno povedati. Premovan 1898: 2 veliki srebrni društveni svetinji, darilo zmagovalcu. Najviše odlikovanje. Slavnost okrožnega kmetijstva v Pasovu. 10 diplom in častnih daril.

Bavarska centralna postaja za semena

Rihard Fürst, grajščak, Frauendorf I., pošta Pilshofen, Nižje Bavarsko.

Častitim štajerskim
Raiffeisenovim društvom
 se najbolje priporočajo zanesljivo
nepregorne blagajnice
 iz staro sloveče
 tovarne blagajnic **M. Adlersflügel**
Dunaj
 I., Franz Josephs-Quai 13.

Viljem Geiger
 drevesnica poleg dež. poljedelske
 šole Grottenhof
 v **Eszenbergu pri Gradcu**
 priporoča
sadno drevje, sadne divjake,
 jagodičasto sadje, rože,
 lepotična drevesa, drevoredna drevesa
 špargelje, cepiče itd.
 po zelo nizki ceni in le v lepi kakovosti.
 — * Ceniki brezplačno. * —

Tovarna kmetijskih strojev Jožefa Dangl, Gleisdorf (Štajersko),

priporoča pokrite **varnostne, čelnokolesne in zvonaste vitle** (geplje) z varnostno pripravo, **mlatilnice** goniti z roko in vrtlom ali silo, kakor tudi kot **posebnost** najnovejše jubilejske **patentovane, na kroglo vložene mlatilnice**, izboljšane **klajoreznice** vsakoršne velikosti, **drobilne mlne, robkače za tursčico, trijerje, pumpe za gnojnico, sadne mlne** z najboljšimi sivokamenimi valjarji in pocinjanimi preddrobniki, **stiskalnice za sadje in grozdje** s patentovanim izvornim tiskalom, **diferencialne vodove stiskalnice**, tudi z dvojnimi tiskalom in moštnim bičem. — **Popravila, vsi nadomestni deli in rezala iz angleškega jekla** k vsem strojem, kakor tudi najboljše **olje za stroje** se dobi tukaj.

Prodaja strojev franko na vsaki postaji, tudi na obroke in s poročtvom. — Ob gotovem plačilu ceneje.

☛ Ceniki brezplačno in poštnine prosto. ☚

Prodajam **ameriške**
rezane in ukoreninjene
trte kakor **I^a cepljenke**
 tudi

najboljšega grozdja za vino in na mizo, oddajne v jeseni 1898 in v pomladi 1899 iz **neokuženih krajev**. Ako se želi, postrežem rad z natančno specialno ponudbo.

Emanuel Mayr, posestnik trtnic,
 Maribor ob D. na Snodnjem Štajerskem.

Dobiti po vseh knjigarnah, kakor tudi v založni knjigarni „Leykam“ v Gradcu:

Rez trsa

in
najvažniši načini trsove
izgoje

posebno z ozirom na cepljeni trs.
 Z 42 barvanimi slikami.

Spisal

Anton Stiegler,

strokovni učitelj na štaj. dež. vinarski šoli v Mariboru.
Cena v mapl 2 gl. 50 kr.

Jorkširske mrjaščeke

je dobiti pri svinjerejnci c. kr. štaj. kmetijske družbe, grajščina Theresienhof, Niederschöckel pri Gradcu, 8 tednov stare po 12 gl., za vsak teden stareje 50 kr. več. Tamkaj dobi se tudi

Dupavski oves za seme

po 9 gl. meterski cent, in čistokrvni Dorking-petelini po 5 gl. komad.

Stenske table za vinarstvo.

Tabla I: Cepljenje trsa z zelenimi mladikami.
 Tabla II: Ameriške trte za podloge in cepljenje trsa na suho.

Prepotrebno za vsakega, ki se hoče poučiti o ameriških trtah za podlogo, o cepljenju na zeleno in suho.

Risal in sestavil

Anton Stiegler,

strokovni učitelj na štaj. dež. vinarski šoli v Mariboru.

Cena tablam 3 gl.

Dobiti v založni knjigarni „Leykam“ v Gradcu.

Kako neobhodno potrebno je škropiti vinograde, pokazalo se je v zadnji dobi, kajti le škropljene kulture so se ohranile.

Najbolja za ta namen skazala se je **Ph. Mayfarth & Co.**-jeva patentovana samodejna brizglja za trte in rastline

„SYPHONIA“

ktera škropi tekočino sama od sebe po rastlinah, ne da bilo treba črpati. — Mnogo tisoč teh brizgelj stoji v rabi, in mnogobrojna pohvalna spričala kažejo, da je ta sistem bolji kakor vsak drug.

Naj se zahteva podoba in popis od

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna za kmetijske stroje, specialna tovarna vinskih tlačilk in strojev za izkoriščenje sadje

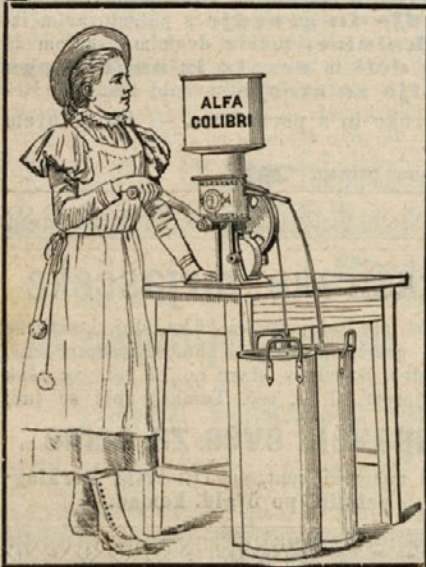
na Dunaji, III/1 Taborstrasse 76.

Cenike in priznanska pisma zastovj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Alfa-Separator

Dunaj

I., Schwarzenbergstrasse 3.

Najboljše izkoriščanje mleka

z našimi svetovno znanimi

Alfa-centrifugami

in preskušeni

pripravami za mlekarstvo.

Izborne posode za razpošiljanje mleka

novoga izdelka iz jeklene pločevine.

Strokovno presojevanje, ako se to zahteva.

Naši Alfa - Colibri - Separatori

21 kilogramov težki,

za planšarstvo posebno pripravni.

Velika mlekarna v delanju:

Jubilejna razstava, paviljon „Separator“.

Izvirno rigajsko laneno seme

oddajalo se bodé po zelo znižani ceni **15 kr.** kilogram z zavitkom vred kmetovalecem štajerskim.

Naročilo in za naročeno množino pripadajoči znesek naj se kar najhitreje pošlje semkaj (Stempfergasse št. 3).

Seme dopošlje se takoj.

V Gradcu, dne 15. novembra 1898.

Centralni odbor c. kr. kmetijske družbe štajerske.

Adalbert grof Kottulinsky,
predsednik.

Ces. svétnik **Frieditrik Müller,**
stalni generalni tajnik.